

НАМЕТОВИЙ РІВЕНЬ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

Із нагоди 30-річчя Незалежності України проаналізовано діяльність Медичної служби Революції Гідності.

Ключові слова: Медична служба, Революція Гідності.

Перебування на Майдані 2014 р. можна розділити на чотири періоди. До 11 січня — «гра в демократію», з 11 до 19 січня — силовий тиск, психологічна атака; з 20 січня до 18 лютого — гумові і пластикові кулі; шумові гранати; з 18 лютого — бойові дії, війна!

Уже під час поїздки на круглий стіл на тему «Лікарське самоврядування: міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні», що відбувався в Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я 20 листопада 2013 р. — в холодний осінній день у Києві на вул. Грушевського передчувалося щось недобре. Уже тоді видавалося, що забагато цих охоронців-спецпризначенців перебуває на вулицях адмінкварталів Києва в автобусах.

Коли побили жорстоко студентів на Майдані — відізвалася вся Україна. На початку на підлозі в Жовтневому палаці, де я ночував, проживало багато одесців. Це були і молоді люди, і поодинокі старші особи, і навіть сім'я з малолітніми дітьми. Вони, ці одесці, розмовляли різними мовами: і чистою рафінованою українською, і суржилом, і з га-

лицьким акцентом (вихідці із Західної України, які проживали на Одещині), і російською.

Я навіть не знаю, яка це була сотня, бо я чергував у медпункті в наметовому містечку, сюди приходив відіспатися і зайвих запитань не задавав. За час мого перебування у цій залі змінилося три сотники, ймовірно із сотнями. І що парадоксально, у медпункті в «Жовтневому» чергував мій земляк і товариш Василь Савенко, але ми з ним, власне там, у Жовтневому, ніколи не зустрічалися.

Я очима лікаря, що надавав медичну допомогу хлопцям, які перемерзали, кашляли, обморожували ноги, руки, вуха, губи, обличчя, зауважив, що на початку піднялася вся Україна проти несправедливості і насильства, згодом гасла дещо змінилися.

Мене в наметі фотографувати прийшла Олена Євтеєва, вона ж виявляється була референтом народного депутата Святослава Ханенка і перебувала на Майдані як журналіст. В інтерв'ю їй я сказав, що не люблю такого циганського життя, що ціную комфорт, розмірену психотерапевтичну роботу в затиш-

ку з пацієнтом. Але тут я задля того, щоб Україна будь-яким чином приєдналася до Європи і стала цивілізованою державою. Вона мені потім під час зустрічей часто згадувала: «як там циганське життя?»

Згодом наплив на Майдан людей зі Східної і Південної України почав зменшуватися, а їхнє місце займали вихідці із Західної і Центральної України. І гасла ставали не резонансом протесту проти побиття дітей і за Європу, а все конкретніше і сміливіше за повалення цілого режиму.

У медпункті в наметовому містечку нас було четверо основних: анестезіолог Павло Лесик з Вінниці — наш лідер, невролог Натан Машек (ортодоксальний єврей) з Києва, хірург Сашко з Волині і я — психотерапевт

зі Львова. Потім два медичних намети об'єднали в один і до нас влилися Сергій з Дніпропетровська, чеченка Аміна Окуєва з Одеси, двоє студентів шостого курсу Іван Фуртак і Гануся Віюк зі Львова та анестезіолог Андрій Гвоздинський з Рівного. Лікарі з Дніпра, Одеси — це останнє регіональне вливання. Вони нас не покидали до кінця, але нових людей з Півдня і Сходу не було. Тоді як зі Львова, Вінниці чи Києва завжди хтось приїздив чи приходив. Також нам віддано допомагали фельдшери Михайло і Каріна з Києва. А згодом Микола, який не мав медичної освіти, але його всі називали — «доктор».

Із Павлом Лесиком я познайомився завдяки нашим лікарям з Українського Лікарського Товариства (УЛТ) у Львові Василю Савенку і Степану Середі.

Підпорядковувалися ми Штабу національного спротиву, що знаходився в Будинку профспі-

лок. Координували медичну службу Штабу Олег Мусій і народний депутат Святослав Ханенко. Часом за необхідності провадилася ротация і нас направляли в інші медпункти, так само як і в наш намет присилав Штаб лікарів. Так, на самі Різдвяні свята, а також 19–20 січня я чергував у центральному медпункті на третьому поверсі Будинку профспілок, де я вперше побачив рани від пластикових куль. Кулі виймали хірурги-волонтери кияни, а я займався перев'язками. Хірурги-кияни вночі почергують, а вдень біжать на свою роботу, або навпаки, вдень у нас, а на ніч на чергування на основну роботу. Вони нам вперше розказали, що майданівці мають упередження і не звертаються до київських закладів охорони здоров'я, остерігаючись переслідування.

А одному молодому кобзареві, котрому розірвало пластиковою кулею брову і повіку і який боявся їхати в рідні Черкаси на операцію, тут, на місці, на третьому поверсі Будинку профспілок зробили пластичну операцію київські хірурги.

До роботи в медпункті Будинку профспілок я залучив члена УЛТ у Львові, сімейного лікаря четвертої міської поліклініки м. Львова Марічку Шкробіт-Козак, яка приїхала лише на мітинг. Працювала вона несамовито, бралася за кожену роботу, навіть хірургічну. Справжній лікар загальної практики — сімейної медицини. Вона давала палкі патріотичні інтерв'ю для телебачення. А коли я сказав, що їду на кілька днів додому і маю квиток — обурилася: «Як я смію тікати!?» Але я поїхав, бо знав, що ще не раз повернуся. Як і київські хірурги, ми і хо-

тіли бути на Майдані, і переживали, щоб не втратити своє місце роботи.

Направляли мене і в медпункти по вул. Грушевського, 1 і 4. На Грушевського, 4 у приміщенні Бібліотеки Верховної Ради був найкраще організований медпункт: чотири хірургічні столи, за кожним закріплений старший анестезіолог, при ньому два хірурги, або хірург і травматолог, і четвертий фахівець терапевтичного профілю, до того ж обов'язково кардіолог, невролог мали бути у зміні. Організував цей медпункт полковник медслужби Ігор Ільків, тоді я його не знав, а бачив, лише результати його праці у дії. Я зайнявся упорядкуванням аптеки — все було розфасовано, попідписувано. Тут ми очікували атаки беркутівців, тому всі вступили в Товариство Червоного Хреста. Членський квиток Київської місцевої організації від 25 січня 2021 р. за № 45 мав би мене захищати.

У медпункті на Грушевського, 1, я чергував 2–4 лютого. Якщо я в наметовому містечку дружив з воїнами-афганцями, то тут були суворі хлопці з правого сектору, вони були набагато молодшими за воїнів-афганців, але екстремальніші і не любили преси, навіть фотографуватися. І мене привчили. Харків'янин анестезіолог-хірург, коли наші хлопці-львів'яни хотіли сфотографуватися на пам'ять, сказав: «Ви не розумієте, що ви робите, не розумієте, хто може побачити ці фотографії.» І його можна зрозуміти, враховуючи те, що його земляки — Михайло Добкін і Геннадій Кернес.

18 лютого у мене день народження і відзначав я його у Львові. У той час революційно налаштовані львів'яни намагалися блокувати військові частини на Стрийській. Я там також був, але мені хотілось до Києва!..

Раніше, під час чергування в наметі № 31, я виходив курити і ми часто мовчазно і приязно стояли один навпроти одного: я — медик, і Андрій Дигдалович — черговий біля штабного намету. Він був досить скромним. Я потім, після його загибелі, довідався, що він мій земляк, місце його народження — Солонка, а моє — Ставчани поруч. І дізнався я ще пізніше, наскільки він був глибокою, освіченою і патріотичною людиною. Мабуть так можна сказати про кожного, хто був на Майдані. Аміна Окуєва, всі знають як вона загинула і яка вона була героїня. А Василя Савенка забрав COVID-19.

Я контактував із службою психологічної допомоги Майдану, координатором якої був Володимир Погорілий, відвідував їхні зібрання, але це вже інші історії. Це вже потім, у Львові, я заглибився

в проблему посттравматичного стресового розладу, лікував хлопців-атовців і вони поверталися знову на війну!

TENT LEVEL OF THE MEDICAL SERVICE OF THE REVOLUTION OF DIGNITY

M. Ostrovsjkyj

Ljviv City Psychotherapeutic Centre, Ljviv

Summary: *On the occasion of the 30th anniversary of the Independence of Ukraine, the Medical service of the Revolution of Dignity is analyzed.*

Key words: *Medical service, Revolution of Dignity.*

Адреса для листування:

Островський Мирон Миколайович
79000, м. Львів, вул. Виговського, 41
5-та міська клінічна поліклініка
E-mail: m.ostrovsky@ukr.net
Тел.: +38 (067) 985-03-61

Отримано 21.06.2021